

Герасименко Юлія Сергіївна,
*докторка економічних наук, доцентка,
професорка кафедри педагогіки, психології та менеджменту
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України*

ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Військова агресія росії проти України призвела до значних руйнувань виробничого капіталу та інфраструктури, внаслідок чого були понесені людські втрати та соціальні збитки. Конфлікт призвів до скорочення кількості робочих місць і доходів, зменшення купівельної спроможності і обсягів накопичених активів. Протягом 2022 року національна економіка зазнала втрат у розмірі 29,2% реального ВВП, а 13,5 мільйонів осіб були змушені покинути свої домівки. Понад 7 мільйонів осіб опинилися в бідності, і рівень бідності сягнув 24% населення. За оцінками експертів Світового банку і Єврокомісії, загальні збитки від війни в Україні за період з 24 лютого 2022 року до 24 лютого 2023 року складають 134,7 мільярдів доларів, тоді як потреби у відновленні сягають 410,6 мільярдів доларів [1].

Підготовка кваліфікованих фахівців є надзвичайно важливим чинником розвитку галузей народного господарства в умовах повоєнного відновлення України. Після війни країна стикається з численними викликами та завданнями, пов'язаними з відбудовою та розвитком інфраструктури, економіки, освіти, охорони здоров'я та багатьох інших сфер. Підготовка спеціалістів з високим рівнем знань і навичок дозволяє вирішувати складні завдання та впроваджувати нові технології, що сприяє розвитку галузей, таких як промисловість, сільське господарство, технології тощо.

Кваліфіковані спеціалісти є активними учасниками дослідницьких проектів і розробляти нові технології та інноваційні підходи, що покращують продуктивність і конкурентоспроможність галузей. Знання та навички в галузях, таких як інженерія та технологія виробництва, дозволяють підвищити ефективність виробництва та зменшити витрати. Спеціалісти в області сільського господарства розробляють методи та технології для сталого виробництва їжі, враховуючи екологічні та соціальні аспекти. Висококваліфіковані інформаційні та технологічні спеціалісти сприяють впровадженню цифрових технологій в галузі, що допомагає покращити автоматизацію, аналітику та керування. Кваліфіковані фахівці можуть надавати навчання та консультації іншим учасникам галузей, що сприяє поширенню знань і навичок.

Кваліфіковані фахівці вносять новаторські ідеї та підходи у свою роботу, що сприяє вдосконаленню процесів та збільшенню продуктивності у різних галузях. Вони є основними джерелами нових технологічних рішень, що покращують якість та продуктивність виробництва. Нові технології можуть забезпечити галузям конкурентну перевагу. Фахівці розглядають існуючі процеси в галузях з точки зору їх оптимізації та раціоналізації. Це допомагає зменшити витрати та підвищити продуктивність. Інноваційні підходи фахівців призводять до створення нових продуктів або послуг, що задовольняють змінні потреби споживачів та відкривають нові ринки. Кваліфіковані фахівці є ключовими учасниками процесу стратегічного планування, допомагаючи визначити напрями розвитку галузей та розробляючи стратегії для досягнення цілей. Коли кваліфіковані фахівці вносять новаторські підходи у роботу, це створює культуру інновацій в галузі, що сприяє постійному вдосконаленню та розвитку. Завдяки новаторським ідеям та підходам, галузі можуть зберігати або отримувати конкурентну перевагу, що допомагає їм залишатися живучими та успішними на ринку [2].

Фахівці з високою кваліфікацією займають ключові посади та впливають на прийняття стратегічних рішень в галузях народного господарства, сприяючи

їх розвитку та стійкому зростанню. Фахівці з високою кваліфікацією беруть участь у розробці стратегій розвитку галузей та компаній, враховуючи змінні ринкові умови, конкуренцію та інші фактори. При аналізі даних і в дослідженнях вони використовують свої аналітичні та дослідницькі навички для оцінки тенденцій на ринку, визначення можливостей та ризиків, а також для розробки рекомендацій для прийняття рішень. Фахівці у галузі фінансів ведуть фінансовий аналіз, розробляють бюджети та допомагають з оптимізацією фінансових процесів для забезпечення стабільності та зростання. В управлінні ризиками вони визначають та оцінюють ризики, які можуть вплинути на галузі, і розробляють стратегії їх управління та мінімізації. Високкокваліфіковані фахівці є активними лобістами та впливовими фігурами в урядових органах і політиці, що допомагає вирішувати ключові питання для галузей. В технологічному розвитку вони можуть впливати на впровадження нових технологій та інновацій в галузях, що сприяє покращенню продуктивності та конкурентоспроможності. На вищих посадах фахівці беруть участь у важливих управлінських рішеннях, спрямованих на досягнення стратегічних цілей галузі.

Кваліфіковані фахівці мають потенціал для сприяння співпраці з міжнародними організаціями та партнерами, що відкриває нові можливості для розвитку та повернення інвестицій. Вони надають експертні поради та консультації, які цінні для міжнародних організацій і партнерів при прийнятті стратегічних рішень та розробці проектів. Кваліфіковані фахівці мають розвинуті мережі зв'язків у своїй галузі, що допомагає знаходити потенційних інвесторів та партнерів. Вони представляють свої галузі на міжнародних конференціях, виставках та форумах, що сприяє підвищенню видимості та залученню уваги з боку міжнародних гравців. Кваліфіковані фахівці знайомі з міжнародними стандартами і нормами, що полегшує їхню взаємодію з міжнародними партнерами та інвесторами. Вміння спілкуватися на міжнародних мовах робить співпрацю з міжнародними організаціями та партнерами більш ефективною. Співпраця з міжнародними партнерами та

організаціями допомагає залучити зовнішні інвестиції, обмін знаннями та технологіями, і розширити можливості для розвитку галузей народного господарства. Кваліфіковані фахівці, які можуть легко співпрацювати з міжнародними партнерами, відіграють важливу роль у цьому процесі [3].

Відповідні кваліфікації фахівців грають важливу роль у забезпеченні ефективної підтримки та обслуговування інфраструктури, що є ключовою для функціонування будь-якої галузі. Інфраструктура включає в себе системи, мережі, обладнання та послуги, необхідні для забезпечення нормальної роботи підприємств і організацій. Фахівці в інфраструктурному обслуговуванні мають знання та навички для швидкого виявлення та усунення неполадок, що можуть призвести до перерв у роботі. Вони забезпечують безпеку інфраструктури, включаючи кібербезпеку, захист від природних катастроф та інші аспекти безпеки. Фахівці можуть розробляти плани для оновлення та модернізації інфраструктури, що допомагає забезпечити її довгострокову стійкість та ефективність. Вони ведуть документацію і звітність про стан інфраструктури, що допомагає здійснювати ефективний моніторинг та управління. Фахівці в інфраструктурному обслуговуванні допомагають виявляти та управляти ризиками, пов'язаними з функціонуванням інфраструктури. Без ефективної інфраструктури, галузі не можуть функціонувати на повну потужність, і кваліфіковані фахівці є незамінними для забезпечення її надійності та ефективності. Вони грають рішучу роль у підтримці економічного розвитку і конкурентоспроможності різних галузей національного господарства.

Розвиток освіти та навчальних програм, спрямованих на підготовку кваліфікованих фахівців, є важливим чинником для створення постійного потоку кадрів, необхідних для розвитку галузей. Освіта та навчання грають ключову роль у формуванні та підтримці робочої сили, яка відповідає потребам ринку праці та розвитку суспільства. Навчальні програми орієнтовані на потреби ринку праці та попит на певні спеціальності. Співпраця між освітніми і дослідницькими установами та підприємствами сприяє інноваціям. Освіта готує фахівців до викликів майбутнього, зокрема враховувати тенденції в розвитку

технологій та соціальних змін. Освіта сприяє розвитку гнучких навичок та адаптивності, що дозволяє працівникам легше переходити з однієї галузі в іншу в разі потреби. Освіта надає студентам навички та знання, необхідні для заснування власних підприємств і сприяти розвитку стартап-екосистем. Важливою є постійна актуалізація освітніх програм, щоб вони відповідали сучасним вимогам і тенденціям. Розвиток освіти і навчальних програм є стратегічно важливим для забезпечення необхідного кадрового резерву для розвитку галузей народного господарства.

Таким чином, підготовка кваліфікованих фахівців є стратегічним інвестиційним рішенням для країни в умовах повоєнного відновлення, оскільки це створює фундамент для стійкого і стійкого економічного зростання і підвищення якості життя громадян. Отже, підготовка кваліфікованих фахівців створює фундамент для розвитку галузей народного господарства, допомагаючи їм адаптуватися до змінного оточення, впроваджувати нові технології та досягати стійкого зростання.

Отже, кваліфіковані фахівці, які приносять інноваційні ідеї та підходи в свою роботу, відіграють важливу роль у покращенні процесів та збільшенні продуктивності у різних галузях, що сприяє їхньому стійкому розвитку і конкурентоспроможності.

Загалом, фахівці з високою кваліфікацією є ключовими учасниками, які впливають на розвиток і стійке зростання галузей народного господарства, допомагаючи їм адаптуватися до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі і досягати успіху в конкурентному ринковому середовищі.

Список використаної літератури

1. Фінансово-економічні наслідки війни. URL: https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/550614_finansovoeconomiczni_naslidki.html
2. Стан економіки та перспективи її відновлення у 2023 році. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2023/05/18/2023-MATRA-I-KVARTAL-8.pdf>

3. Освіта України в умовах воєнного стану: інформаційно аналітичний збірник. URL: https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/education-of-ukraine_2022.pdf